

‘Struikroven is een opmaat naar méér’

Greenfluencer-genomineerde creëert hechte circulariteits-community

5 min. leestijd

Vier jaar geleden nam Bernice Kamphuis het initiatief om te 'struikroven': groen dat moest wijken voor nieuwbouw of renovatie, redden zij en andere buurtbewoners van de ondergang om het een tweede leven te gunnen op een andere plaats. Haar initiatief groeide uit tot een bottom- upbeweging die bewoners, ontwikkelaars, groenaanemers en woningbouwcorporaties met de natuur én met elkaar verbindt. 'Deze Greenfluencer-nominatie is een community-award, want een leadzanger functioneert alleen met een goede band. Zo werkt dat ook bij Struikroven', aldus Kamphuis.

Auteur: Karlijn Raats

Kamphuis is momenteel even niet werkzaam wegens overspanning, maar ondervindt daardoor juist de enorme kracht van de Struikroven-community. 'Het initiatief drijft op een groep ongekend gedreven mensen. Daardoor kan Struikroven gewoon doordraaien zonder mij. Dat ik gemist kan worden, betekent dat de organisatie duurzaam is. Het is ongelooflijk wat er tot stand is gekomen in zo'n korte tijd. En dan te bedenken dat ik het initiatief vanuit het niets ben gestart, zonder netwerk in de groen- of bouwsector. Hieruit blijkt hoe sterk het verhaal is dat Struikroven uitdraagt', aldus Kamphuis.

Van sociaal domein naar groensector

Oorspronkelijk komt Kamphuis uit het sociale domein. Ze was wijkbeheerder op het vlak van sociale duurzaamheid. Samen met haar vaste Struikroven-partner Annelous Fleuren werkte ze bij welzijnsorganisatie Lumens in Eindhoven. De eerste twee jaar was Kamphuis in deeltijd bezig met Struikroven, het derde en vierde jaar voltijds. Ook oud-collega en vriendin Fleuren zegde haar baan op, om samen met Kamphuis vol voor Struikroven te gaan en de Struikroven-boodschap uit te dragen bij leegstandsbeheerorganisaties, woningbouwcorporaties, gemeenten, ontwikkelaars, sloopbedrijven en groenaanemers.

Eerste actie

De eerste struikroofactie was geen officieel project. Het ging Kamphuis – woonachtig in een Eindhovense woonwijk waar wordt gesloopt – aan het hart dat bestaand groen verloren ging. Ze nam contact op met de woningbouwcorporatie Woonstichting 'thuis, die sloopwerkzaamheden in de wijk ging uitvoeren. Ze kreeg toestemming om het wijkgroen uit te graven. Dat gebeurde met een groep vrijwilligers uit de buurt die ze in recordtijd achter zich had weten te krijgen.

Geen blanco blad

'Als er in een woonwijk wordt gesloopt, duurt het heel lang voordat de stadsnatuur daar weer op peil is', zo luidt haar motivatie. 'En er wordt in de huidige tijd behoorlijk wat gesloopt, gebouwd en omgezet in verband met de energietransitie. Er gaat dus veel volwassen groen verloren. Daarom is het essentieel om de natuur die er is, te behouden. Vooral bomen en grote struiken. Ook bewoners van nieuwbouwhuizen verdienen het om redelijk wat groen in hun directe leefomgeving te hebben, maar dat wordt hen eigenlijk ontnomen. Struikroven draait erom dat je bij de groenvulling niet met een blanco blad hoeft te beginnen.'

Pastorietuin

Na het project in haar eigen buurt vroeg Woonstichting 'thuis Kamphuis of ze opnieuw wilde struikroven, bij een ander sloopproject in het Noord-Brabantse dorp Aalst-Waalre. Kamphuis was er onmiddellijk voor in. Ze vroeg de woningbouwcorporatie om haar in te huren, omdat ze in dit geval geen buurtbewoonster was. 'Er gaan veel uren zitten in een goede struikroofactie', verklaart ze. Het viel Kamphuis direct op hoe verbindend het initiatief was. 'Een voorbeeld: bij de groep buurtbewoners die meehielpen, sloten zich twee vrouwen aan die nieuw in de buurt waren. Door mee te doen aan de struikroofactie wilden zij andere buurtbewoners leren kennen. Ook de dominee van de pastorie in de straat sloot zich aan. Zijn tuin was verwilderd en kaal. Hij wilde niet alleen een bijdrage leveren, maar ook zijn grote, diepe tuin vergroenen en openstellen voor de buurt. Het meeste groen dat we hebben gered, is in de pastorietuin geplant.'

Inmiddels houden buurtbewoners, onder wie een van de twee nieuwe bewoonsters, regelmatig culinaire en culturele bijeenkomsten in die tuin. Er wordt samen gegeten en gekletst of

GREENFLUENCER '22

er worden gedichten voorgelezen. Kamphuis: 'Dit verbindende effect zie ik in heel Nederland als gevolg van de struikroofacties. Deze acties zijn echt het begin van meer, als een druppel in stil water. De buurtbewoners beleven dit met elkaar. En wie met zijn eigen handen groen redt, gaat daar langdurig goed voor zorgen. Ik zie steeds hetzelfde effect, verbinding van mensen met elkaar en met de natuur. De mensen die het groen redden, stralen.'

Sociaal groen redden

Enige tijd na deze eerste twee projecten las Kamphuis een artikel in het blad *Eigen Huis*. 'Dat deed me besluiten het niet bij twee acties te houden. Uit een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam bleek dat er in een paar jaar 600 voetbalvelden aan groen waren verdwenen door de komst van nieuwbouw. Deze verbluffende cijfers, die een landelijk probleem aantoonde, gaven me het laatste zetje om er een beweging van te maken. Ik wilde op grote schaal op een sociale manier groen gaan redden.'

Lokale netwerken

Hoe sterk het Struikroven-verhaal ook is, Kamphuis en Fleuren kregen niets voor niets. 'Ik had nog geen netwerk. Dat moest ik vanaf de grond opbouwen door veel tijd en energie in het Struikroven-verhaal te steken, het overal waar ik kon uit te dragen.' Dat deed ze onvermoeibaar en onbezoldigd. Zo gaf ze bij een van de partners, aannemersbedrijf Heijmans, meerdere presentaties, voor alle gelederen van het bedrijf. 'Door mijn werk in het sociale domein had ik ervaring met buurtwerk. We hebben alle ervaringen van Anneloes Fleuren en mij in een handboek opgenomen, dat beschikbaar is via de Struikroven Academy. Het beschrijft hoe je als struikrover een project kunt starten met een omgevingsscan, waarbij je uitzoekt welke netwerken er lokaal al bestaan. Via deze netwerken mobiliseren we vrijwilligers voor het struikroven.'

Struikroven Academy

Kamphuis en Fleuren hebben van meet af aan vele petten op: ze regelen de communicatie, hr, sales, backoffice, het klantcontact en de uitvoering van struikroofacties, en moeten daarnaast strategisch denken en mensen opleiden. Het opleiden van struikrovers bleek noodzakelijk. 'Het aantal aanvragen van opdrachtgevers steeg snel. Daarom hebben we de Struikroven Academy opgericht, een opleidingstraject

van zes dagen, en een werkomgeving waarin bestanden en contacten worden gedeeld. Zo hebben we veertig zzp'ers opgeleid. Zij leiden de lokale Struikrooifactie nu vanuit de regio.'

Samenwerken

Struikroven is van een klein initiatief uitgegroeid tot een grote beweging. Ook de pers besteedde al veel aandacht aan Struikroven. Het landelijke klantenbestand telt tientallen gemeenten, woningbouwcorporaties, ontwikkelaars, sloopbedrijven en (groen)aannemers. 'Het netwerk is zo hard gegroeid dat potentiële opdrachtgevers nu contact met ons opnemen. Gemeentebambtenaren vragen informatie op, marktpartijen maken hun interesse kenbaar.'

Neuzen dezelfde kant op

Het ontbreekt Kamphuis niet aan overtuigingskracht en passie, maar er is doorgaans weinig voor nodig om de neuzen van de vrijwilligers en partners dezelfde kant op te krijgen. 'Wij hebben veel fans', verklaart Kamphuis. 'En vele handen maken licht werk. De gemene deler van de Struikroven-community is dat iedereen de waarde inziet van de natuur en die ook wil beschermen. Niet alleen technisch, als hovenier, maar ook op een sociale manier, met elkaar. De innerlijke motivatie zit diep bij iedereen in deze community.'

Op eigen kracht

Struikroven werkt geheel op eigen kracht. De kosten van de struikrooifacties worden gedekt door de inhuurconstructie, maar een groot deel van het kantoorwerk is een kwestie van liefdevol oud papier. Er zijn echter langjarige investeringen nodig om tot een duurzame organisatie te komen waarin niemand hoeft op te branden. Daarom is Struikroven bezig met het vergaren van fondsen en investeringen. Een tweede belangrijke motivatie om fondsen te werven, is het next level-plan van Struikroven. Het initiatief startte met struikrooifacties – die nog steeds de basis vormen – , maar Struikroven wil nu de hele landelijke groenbranche mobiliseren. 'Daar is ook vraag naar. Door de groeiende vraag is er veel werk, maar daarvoor hebben we wel een duidelijk plan, handjes en een duurzame organisatie nodig.'

Driejarenplan

Struikroven heeft een groenreddingsplan met vijf pijlers opgesteld, dat binnen drie jaar gerealiseerd moet worden. Kamphuis zet de vijf pijlers op een rij: 'Om te beginnen struikrooifac-

ties uitvoeren samen met buurten, zoals in het begin, vier jaar geleden. Ook willen we mensen opleiden, die regionale teams kunnen vormen en Struikroven op de politieke agenda kunnen zetten. Daarnaast willen we "roverstuinen" aanleggen, bijvoorbeeld op (tijdelijk) braakliggende terreinen. Dit zijn goed bereikbare hubs, waar gered groen naartoe gebracht kan worden en waar het weer opgehaald kan worden voor hergebruik, zowel door bedrijven als particulieren. Donker Groep is al een belangrijke partner. Op den duur willen we deze fysieke groenbanken toegankelijk maken in de vorm van een digitale marktplaats. Verder wil Struikroven incompany-opleidingen aanbieden aan medewerkers van woningbouwcorporaties, aannemers, bouwers en slopers. En de slotpijler is het sluiten van "roverspacten". Met zo'n intentieverklaring kunnen partijen het struikroven standaardiseren in hun processen.'

Pitch

De hele groene sector mobiliseren voor struikroven, dat is een flinke ambitie. Kamphuis knikt: 'Om alle vijf pijlers van het plan goed in te vullen, is het nodig dat ons hoofdkantoor snel een startinjectie krijgt. Na drie jaar zal het dan zichzelf kunnen bedruipen.' Daarvoor zetten Kamphuis en Fleuren op 14 februari 2023 hun beste beentje voor. Dan pitchten ze voor het ministerie van LNV, waar ze Struikroven eerder met succes onder de aandacht brachten. Het ministerie heeft laten weten te willen meedenken over financiering. Kamphuis: 'Een deel van het startbudget zal hopelijk afkomstig zijn van strategische partners. Er hebben zich al drie partners gecommitteerd aan het zetten van de volgende stap met Struikroven, en er lopen nog meer gesprekken'

Zuivere intenties

'Feitelijk wil onze organisatie zichzelf misbaar maken', concludeert Kamphuis. 'Als zoveel mogelijk partijen in de groenmarkt zelf struikrooifacties kunnen opzetten, is het Struikroven-initiatief pas werkelijk duurzaam.' Kamphuis en Fleuren willen dus niet alleen hun kennis en kunde delen, maar op den duur zelfs overbodig worden. 'Ik ben dit initiatief gestart als buurtbewoonster', zegt Kamphuis. 'Het is op een fantastische manier uit de hand gelopen. Maar ik heb nooit de ambitie gehad om een stichting of organisatie te leiden. Ik wilde een beweging op gang brengen, zorgen voor impact. Dat is voor een groot deel gelukt. Nu moeten we nog op grote schaal mensen opleiden. We willen dat er een systeemverandering komt, dat groene partijen het redden van groen standaardiseren in hun processen. We streven ernaar dat er in heel Nederland op loopafstand Roverstuinen zijn, waar gered groen voor iedereen beschikbaar is. Als dat lukt, heb ik mijn doel bereikt.' Kamphuis hoeft er dus niet rijker van te worden. 'Mijn intenties en die van Struikroven zijn zuiver; onze eigenlijke opdrachtgever is Moeder Aarde, en zij heeft geen bankrekening. Daarom zet Struikroven met een aantal groene doeners zelf een figuurlijke bankrekening op voor Moeder Aarde, waarop toekomstige groene pioniers aanspraak kunnen maken om de wereld te veranderen.'

